

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: (-w, -f.)

Cím: Ősi lófuttatások Budán már a mohácsi vész előtt.

Forrás: Budai Napló

Bp.
(Hely)

1931. II. 28.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Osztályozás

Tárgy

798.4

Hely

Idő

"1931"

Személy

Ősi lófuttatások Budán már a mohácsi vész előtt

Buda krónikáját szerkesztő munkatársunk gondos tanulmány tárgyává tette a lóversenyek történetét és az alábbi meglepő, érdekes adatokat szolgáltatja a lóversenyügy vezetői és barátai számára.

Királyi lófuttatások voltak Budán a XVI. században, százhusz évvel előbb, mint Angliában. Irott adatok szerint maga a király: II. Lajos állott a sportemberek élén s tartott tisztán verseny-célokra nevelt lovakat.

A királyi udvar fennmaradt számadási könyvei szerint — a a mohácsi vész előtt — a királyi versenyistállóban a versenylovakat négy lovasz gondozta, akiknek heti 50 dénár fizetés járt. Felügyelőjük Horváth Márk királyi istállómester volt, aki fölött pedig valami Rothkryger Menyhért királyi komornok állt. A lovakkal azonban csak magyar ember bajlódott nagyrészt. Az istálló Kelenföldön volt elhelyezve, ahol a tréner, akkori nevén „lovak gazdája” Prisca uram volt.

A király a versenylovakait a saját ménésében tenyésztette, de külföldről is sokszor szerzett ilyeneket, mert tudjuk, hogy 1525 márc. 19-én Karelkwezer nevű lengyel úr egy versenylovat és egy lovásziút küldött Kelenföldre, a királynak ajándékba. Majd egy hónap múlva újból Lengyelországból, Szidloviczky Kristóf krakkói vajdától három ajándék versenyló érkezett.

II. Lajos különben szenvedélyes lóversenyző lehetett, nemcsak azért, mert mindig üres volt a kasszája, hanem azért is, mert a pumpolást is jól értette. Zsigmond lengyel királyt is felkérte versenylovak küldésére, aki erre nem a legszívesebb hangon írja Budán lévő követének:

„Tudhatná a király, hogy nekem olyan lovaik nincsenek és nem is találnék bennük örömet.”

De a könnyelmű lengyel urak mégis csak kötélnek álltak s küldték az ajándéklovakat, mint ahogy fent láttuk.

A király versenylovakainak száma különben a mohácsi vészt megelőző év tavaszán — a lovászok számából következtetve — tizenhat lehetett, amihez még az ajándék négy lovat külön kell számítani. S ezeket mind könnyű súlyú fiúk és királyi apródok lovagolták. A tavaszi versenyek 1525-ben május 1-én kezdődtek.

A királyi számadáskönyv szerint — Radvánszky Béla br.: „Magyar családélet és háztartás a XVI. és XVII. században” című munkájában olvasható, hogy ápr. 28-án a kincstárnok különböző színű vékony gyolcsból hat véget vásárol és átadja a király szabójának, Jakab mesternek, hogy varrjon azonnal ruhát a futtató apródoknak (a mai zsoké ősi magyar neve), akik a „versenyterén a királyi lovakat fogják futtatni”. Tehát négy-százhat évvel ezelőtt nemcsak a zsoké volt már meg, hanem a zsokédressz is, melyet külön célra varrtak különböző színű vékony gyolcsból — kétszáz évvel megelőzve Angliát

A versenyt II. Lajos király jelenlétében tartották meg. A király mind a húsz lova futott,

rajtuk kívül a lengyel vajdának öt lova és a magyar uraké, amelyeknek számát azonban nem tudjuk. Hogy hány futam volt egy napon, azt nem tudjuk, arról azonban tudunk, hogy az egyes futamok között cigányzene játszott, felváltva a nádor és az egri püspök trombitás zenekarával. Azt is tudjuk, hogy a nyerők tiszteletdíjat kaptak. A versenyterén kiállított jutalomtárgyakat a budai bíró szolgálói őrizték.

Hogy mikor volt az 1525-i tavaszi meeting második versenye, az nem állapítható meg, de arról már van tudomásunk, hogy május 10-én újra futottak s a király meg is vendégelte a lóversenyzőket lovaikkal együtt, sőt jutalmakat is adott a királyi pénztárból a lengyel apródoknak és szolgálóknak.

Hogy közvetlenül a mohácsi vész előtt volt-e még tavaszi verseny, azt nem tudjuk, de az 1526-i számadásokban a versenyistálló költségei még szerepelnek.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy az angolok csak felelevenítették a magyarok tökéletes lóversenyzését, amiből őseink csak a bukmékert és a totalizátort nem ismerték.

Bár ki tudja? Amennyire benne van a magyarok vérében a fogadás s amennyire gavalléros fizetők, talán ebben is tökéletesek voltak. (-w-)